

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Ex Arcadia fere profluxit omnis Romanorum Theologia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

contr. Apion, *συμβουλευτικόν, consiliarium prudentissimum* Josephus appellat. Vates fuit futurorum sciens
 Lucian. de Astrolog. Tiresias, haud secus quam Mosès. Inter Astrologos Tiresiam recenset Lucianus, qui &
 notabile hoc habet, geminum ipsi sexum fuisse tributum, quod stellarum masculas alias,
 alias femineas esse dixerit: ab astris etiam, quæ *πέραια* appellantur, nomen ipsi fuisse
 Eustath. in Odyss. x. impositum Eustathius affirmat: Mosès impense fuit eruditus disciplinis Ægyptiorum;
 Eustath. ibid. ii autem Astronomiam diligenter coluerunt. Musicæ artis peritiam ab Apolline con-
 secutum esse Tiresiam legitur apud Eustathium: dote eadem clari fuerunt Orpheus,
 Lucian. Ma- Linus, Amphion, Eumolpus, Mercurius, Pan, Apollo, in quibus Mosèm dissimula-
 crob. tum esse evicimus. Scribit Lucianus Diis sacrum fuisse Tiresiam, ac purissima vivendi
 ratione fuisse usum; quod Mosès quam proprium sit, dicere supervacaneum est. Addit
 Agatharch. De quo nomine & ab Agatharchide reprehenditur; sex Lucianus; septem Phlegon, &
 mias Rubr. l. 5. Hyginus: cuius figmenti ratio continetur hoc Trebellii Pollionis testimonio, quo
 Lucian. Ma- Mathematicos ait dicere solere, centum & viginti annis humana vitæ spatia determi-
 crob. nari; etiam illud addentes, Mosèm solum Dei, ut *Judeorum libri loquuntur, familiarem,*
 Phleg. De reb. *centum viginti quinque annos vixisse: qui quum quæreretur, quod juvenis interiret, respon-*
 mirab. cap. 4. *sam ei ab incerto ferunt numine, neminem plus esse victurum.* Ad radices Tilphosii mon-
 Hygin. Fab. 7. *is extorrem obiisse Tiresiam tradidit Strabo: extra patriam obiit & Mosès, & in val-*
 Trebell. Poll. *le sepultus est. Prudentia Tiresias etiam post mortem clarus fuit:*
 Claud. cap. 1. *πρὸς τὴν πρὸς θεῶν νόον πρὸς περὸς φρονεῖα*
 Strab. libr. 9. *δὴν παρὸς θεῶν.*
Huic etiam defuncto mentem dedit Proserpina,
Solus ut sapiens esset.

Homer. Odyss. inquit Homerus; vel ut Callimachus:

Callim. Hymn. in Lau. Pall.

καὶ μὲν θεῶν, δὲ τε θεῶν, περὸς θεῶν ἐν νεύματι
φοιτᾷ, μέγιστον ἦν ἀρχαία
Et solus, postquam obierit, sapiens inter mortuos
stabit, magno honoratus Plutoni.

proptereaque ipsum de futuris Ulysses consulit. Quibus ingeniose expressus est Mosès,
 ad vitam pie recteque instituendam scriptis libris homines post mortem juvans, ipsi-
 que vaticinia futurorum pandens. Idem Tiresiæ defuncto honos à Thebanis habitus est
 ac Diis ipsis, Diodoro teste: Mosèm gentes plurimæ in Deorum album retulerunt.
 Diodor. libr. 4. Denique Strabo Mosèm cum Orphæo, Musæo, & Tiresiæ comparat; Mosèm vide-
 Strab. libr. 16. licet cum Mosè ipso.

CAPUT NONUM.

I. Ex Arcadia fere profluxit omnis Romanorum Theologia. II. Janus idem
 ac Mosès. III. Vertumnus idem ac Mosès. IV. Faunus idem ac Mosès.
 V. Silvanus idem ac Mosès. VI. Evander idem ac Mosès. VII. In Penatibus
 et Laribus latet Mosès. VIII. Multa quoque ex historia Mosès in
 Romuli historiam translata sunt.

Ex Arcadia
 fere profluxit
 omnis Roma-
 norum Theo-
 logia.

Dion. libr. 1.

Steph. in epigr.

Dion. libr. 1.

I. Romanorum Theologia Græcicæ Theologiæ propago fuit, ac ejus pos-
 tissimum quæ vigeat in Arcadia. Nam si temporum replicemus memo-
 riam, multas ex Arcadia colonias venisse in Italiam, illicque sedes posuisse reperie-
 mus. Primum enim Aborigines, gens Arcadibus prognata, ducibus OEnotro & Peuce-
 tio fratribus, multis ante Trojanum bellum annis, in Italiam transfretarunt, ut ex
 antiquis scriptoribus solerter probat Dionysius Halicarnassensis. Eodem deinde profe-
 ctos Pelasgos in sedes suas receperunt Aborigines, *καὶ τὸ συνένεον* propter cognationem,
 inquit Dionysius, quippe ex Peloponneso ortos, *καὶ ἀρχαίως τὸ ἀνέκτατον* & Arcades ab
 Steph. in epigr. origine. Unde & Arcadia dicta est Pelasgia, Stephano teste. Hi vero eam sibi delege-
 runt regionem, in qua deinde Roma condita est. Iisdem in locis confederunt Arca-
 des, Evandrum, ut fertur, ducem secuti, Palantio Arcadica urbe relicta. Nec longum
 abierat tempus, cum aliæ Arcadum Pheneatarum, Elidenfibibus Epeis permistio-
 rum, copiæ Herculis ductu eandem tenuerunt regionem. Postremus illic appulit
 Aeneas cum Trojanis, qui & originem ad Arcades referebant: Dardanus enim au-
 thor Trojæ Arcas fuit, Electræ filius, Atlantis nepos, qui Arcadiæ regnum tenuit,
 Dion. libr. 1. ut ab eodem Dionysio scriptum extat. Ergo Romanorum, Latinorumque progenito-

res, Arcades fuere. Patrios autem illi ritus & religiones in Italiam intulerunt. Atqui satis declaratum est superiori capite, ex omnibus Græciæ regionibus non aliam sæpius esse delectam quam Arcadiam, cui natales eorum adscriberent Mythici, quos ad Mosis exemplar adornare vellent. Testis Mercurius, & Mercurio prognatus Pan; Æsculapius quoque, quem cultum ab Arcadibus, & apud eos humatum esse cognoscimus ex Cicerone, Pausania & Stephano: necnon & Prometheus, qui cum Mercurio, & Æsculapio confunditur, quique Atlantis Arcadiæ regis, vel frater, vel pater fuisse dicitur: testis denique & Aristæus. Hinc colligitur Mosis nomen, ac rerum ab eo gestarum famam, ritusque etiam ac præcepta illuc pervasisse; profectosque subinde Arcades, iisdem moribus & institutis Italiam imbuisse. Ergo Myrsilus Lesbibus auctor est sterilitate laborantes in Italia Pelasgos proventuum omnium decimas Jovi, Apollini & Cabiris vovisse: in quo manifesta cernuntur Mosis & Mosaicæ Legis vestigia. Evander deinde sacra multa, præcipue vero Panis, quem Arcades præ Diis aliis summo in honore habebant, & antiquissimum omnium arbitrabantur, & Mercurii, quorum utrumque nos Mosem esse vicimus, cultum sanxit apud Italos, si Ovidio credimus. Literarum insuper usum, & Musicorum quorundam instrumentorum, eosdem docuit; & latis legibus mores eorum feros ac rudes emendavit, quæ ab Ebræis ad Arcades profectæ erant, atque ex Mosis historia arcessitæ & conflata. Exin Hercules harum regionum incolis decimarum Diis impertendarum ritum fertur tradidisse. Meminerunt & sacrificiorum Dionysius ac Strabo, Græcanico ritu Romæ fieri solitorum, & ab Evandro ac Hercule institutorum. Postrema hæc Romani acceperunt à Sabinis, qui Sancum, seu Herculem, auctorem gentis suæ jactabant: idcirco nimirum quod coloni essent Lacedæmoniorum, ut auctor est Plutarchus. Lacedæmonii autem quod se ab Hercule ferebant. Ita hi quoque ritus à Peloponnesiis ad Romanos venerunt. Æneam postmodum, capta Troia, clam Samothracia Cabirorum mysteria abstulisse, & in Italiam deportasse volunt quidam, Plutarcho teste: quæ Trojam condens Dardanus attulerat. In Cabiris autem non uno modo delitescere Mosem supra evicimus. Mere quoque Mosaicum est, quod de Numa tradit Plutarchus, & retuli supra; edicto ipsum cavisse, ne quis Romanorum effigiem Dei ullam vel pingeret, vel sculperet; atque id fieri nefas habitum fuisse apud Romanos per annos centum & septuaginta. Igitur quæ sibi numina Romani colenda proposuerunt, vel eadem omnino fuere, ne mutatis quidem nominibus, quæ Græci venerabantur; vel interpolato parumper habitu ac nomine, manserunt tamen eadem apud illos; vel eorum propria ac peculiaria fuere; cujusmodi erant Quirinus, Evander, Carmenta, Acca Laurentia, Anna Perenna, aliaque hujusmodi. Ea prætereo, propter quæ, inquit Cicero, datur homini ascensus in calum, Mentem, Virtutem, Pietatem, Fidem, easque laudes, quarum delubra Romæ publice dedicata erant. Prætereo & illa, quæ hominibus, hominumve bonis tuendis & servandis præfunt, qualia fuerunt Domiducus, Cælius, Volumnus, Tutanus, Robigus, Terminus, aliaque hujus generis sexcenta. Omnia recognoscere nec vacat, nec necesse est. Seligam aliquot, quæ si suis exolvero involucris, Moses in iis statim apparebit.

II. Primus in scenam prodeat Janus, cujus ætatem cum Liberi, Persei, & Amphionis ætate conjungunt Chronologi. Illos autem jam Mosem esse scimus. Nomen Jani variis modis Grammatici ἐτυμολογῶσι. Mihi probabile est fieri ab Æolico *Ἰαν*, quod Jovis nomen est; unde *Ἰανός*, Janus; ut à *Ἰανὸς*, Iuno; à *Ἰανὸς πατὴρ*, Juppiter; à *Ἰανόν*, jugum. Ergo Janus est Juppiter, juxta rationem nominis. Jovem autem esse Solem Macrobius demonstravit. Ita Janus est Sol; ut Jana, Luna apud Varronem. Unde Diana dicta, quasi *Divia Jana*, quemadmodum & *Divos Janos* pro Sole, ut alibi notat idem Varro. Id jam observatum aliis. Item cum ait Plutarchus Janum esse Dæmonem, Solem intellige: Dæmonem enim esse Solem declaravi in Observationibus ad Origenem. Matutinus pater Horatio dicitur Janus: quidam diei dominum, quidam anni faciunt, juxta Amobium, & Servium, ex quibus concluditur Solem esse. Idem probant & alia plurima quæ viri docti collegerunt. Multus est in hoc argumento Macrobius, apud quem asseverat Nigidius *Apollinem Janum esse, Dianamque Janam*. Apollo autem Moses est, ut superiora indicant: meminisse enim debemus eadem re nonnumquam physica & historica symbola contineri. Sororem Camelsen in Perthæbia Janum duxisse perhibet Dracon Corcyraus apud Athenæum: sororem patruelem Jochabed duxit Amram, ex quibus genitus est Moses. Bifrons pingebatur Janus; quod Græcus inter Italos degens, pristinae linguæ usum, ac vitæ rationem mutaverit; vel quod homines agrestes mansuefecerit, inquit Plutarchus; vel quod & præterita sciverit, & futura provideret, inquit Macrobius. Hæc Mosis omnia conveniunt, qui Ebræus in Ægypto diu vixit; qui Ebraicam & Ægyptiam calluit linguam; qui Ebræos legibus coercuit; qui

Cicer. De nat. Deor. libr. 3. Pausan. Arcad. Steph. in Kazé.

Myrs. apud Dion. libr. 2.

Ovid. 5. Fast.

Dionys. libr. 4. Strab. libr. 5.

Plut. Romul.

Plut. Camill.

Plutarch. Numa. Clemens. Alex. Strom. 1. Euseb. Præp. libr. 9. cap. 6.

Cicer. libr. 2. de legib.

Janus idem ac Ades.

Macr. Sat. 1. r.

cap. 21.

Varr. De re rust. libr. 1. cap.

37. & De Ling.

Lat. libr. 6.

Plut. Numa.

Horat. Sermon.

2. Sat. 6.

Arnob. libr. 3.

Serv. in Virgil.

En. 7. v. 607.

Macrob. Sat.

libr. 1. cap. 9.

Athen. libr. 15.

Plutarch. in

Quest. Rom.

& in Num.

Macrob. Sat.